

**Historia De Vita, Moribus, Rebus Gestis, Studiis Ac
Denique morte Praedicatorum Lutheranorum, Doct.
Martini Lutheri, Philippi Melancthonis, Matthiae Flacii
Illyrici, Georgii Maioris, et Andreae ...**

Complectens ortum, progressum [et] incrementa, tum arcana plurima
hactenus non prodita, omnium penè huius temporis haeresum

... Vita ... Philippi Melancthonis. Matthiae Flacii Illyrici. Georgii Maioris, Et
Andreae Osiandri

Ulenberg, Kaspar

Coloniae Agrippinae, 1622

I. Mortuo Osiandro, exorta inter Luthern. certamina. conuentus Naumburgi
& scriptum. Melancthon in Prußiam vocatur obseruans varia hoc tempore
prodigia.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-65643](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-65643)

publica præcipui, cum quo multis annis Mel- ANNO
 lanchthoni necessitudo non vulgaris inter- 1554.
 cesserat; qui cum & in Comitibus quibusdam,
 ubi de religione suscepta fuit deliberatio,
 frequenter, & ob sententiarum conuenien-
 tiam non insuauiter fuerat collocutus. An-
 tecedebat ætate Melanchthonem annis fere
 septem; & totidem annis eundem antecessit,
 communem vniuersæ carnis viam ingressu-
 rus. Nam septennio post Anhaltinum &
 Sturmium Melanchthon rebus humanis ex-
 emptus est, vt suo loco referemus.

CAPVT XXII.

- I. *Mortuo Osiandro, exorta inter Lutheran-
 certamina. conuentus Naumburgi & scri-
 ptum. Melanchthon in Prusiam vocatur
 obseruans varia hoc tempore prodigia.*
- II. *Melanchthonis ad aulam acciti negotia, o-
 dium in Flacian. in Lautervvaltinum do-
 gma & Osiandrin. eiusq; acta in disputa-
 tione Norimberg.*
- III. *Pax religionis per Imperium. Flacian. &
 Melanchthonic. dissidia.*
- IV. *Melanchthonic. & Flacian. conuentus, o-
 dia, certamina, eorumq; causæ & origines
 ad longum.*

OBIT anno superiore proximo Re- I.
 giomonte Andreas Osiander, noui do- Mors O-
 gmatis inuentor de iustificatione, quemad- siandri.
 modum supra diximus. At hæresis cum illo
 mortua non est: Imo post autoris obitū vi-

ANNO
1554.
Osiandri
norum in
disputan-
vehemen-
tia.

Cam. pag.
336.

Eius culpa
in Witten-
bergenfes
reiecta.

Mel. ep. ad
Cam. p. 626

Naumbur-
gum con-
uentus in-
dicitur.

res fumpfit & incrementa; non in Borussia tantum, vbi princeps Albertus patrocinium præstabat Osiandrinis, sed & in Germania. Disputabatur studio partium non modo vehementer, sed & alicubi tumultuosè: Cæterum quod in eam audaciam Osiandri- ni proruperunt, vt liberius propugnarent nouum illud dogma, & contra Luthera- nos effrenatius insurgerent, id nonnulli VVittenbergenfium culpa factū afferebant; quos sub initium, priusquam error hic in pu- blicum prodiret, nō consideratè fatis & pru- denter ad interrogata quædam respondiſſe dicebant, & hæreseos autori plusculum con- ceſſiſſe: quem si paulò feuerius infrenarint atq; reſpreſſerint, caueri potuiſſe, ne malum illud in tantam ſe diffunderet amplitudinē. His ſpargendis Melanchthonem notabant imprimis, à quo conſtat Osiandrum initio paulo mollius habitum, vt ſupra diximus. Quæ cauſa fuit, vt cum poſtmodum in pu- gnam eſſet prodeundum, paulo timidius, & plane reſtitantis inſtar in aduerſarium tela torqueret. Nunc vero cum malum ſerpiſſet longius, & paſſim incrementa ſumpſiſſet, viſum fuit anno ſequente 1554. vt ad ſedan- dos motus domeſticos, maximè vero ad ſo- piendum diſſidium, quod in Borussia per Osiandrum erat excitatum, Naumburgi Sy- nodus haberetur: ad quam ex pleriq; Ger- maniaꝝ prouinciis Lutherani doctiores con- uocati fuerunt.

Dis

Displicuit institutum hoc Melanchthoni, quod metueret, ne Flacius Illyricus istuc accederet, aliique factionis istius rigidiores Lutherani, quos vehementer oderat: quam rem ad amicos non dissimulavit. Proficiscendum tamen fuit ad Synodum hanc, quia novus Elector Augustus ita voluit mandavitque. Venit itaque mense Maio Naumburgum, Ioanne Forstero Theologo Lutherano Hebraicæ linguæ professore comitatus. Lipsiâ venit Alexander Mesijs Scotus, charus imprimis Melanchthoni: ex Hassia Adamus Crafftus; alij aliunde. Argentoratenses Ioannem Sleidanum miserunt, historiæ scriptorem, hominẽ sacramentarium. Misit & VVirtenbergicus Princeps quosdã, qui cum Gotham vsque peruenissent, quod est Thuringiæ oppidum, regressi domum reverterunt, incertum quam ob causam; nisi quod forte reuocarentur à principe, vel ipsi de dissidiis Lutheranorum componendis desperarent; vel quod Osiandrum forsan intelligerent in ea conuentione damnandum; cui Brentius secreto patrocinebatur: Vbi Naumburgum cæteri conuenerunt, res tentata quidem fuit; sed euentus conatui nõ respondit. Conscriptum quoddã, in quo breuiter tractata fuerunt ea, de quibus tum maximè controuersabatur. Hoc chartaceo glutine dissidentium animos coniungere nitentur. Verum nihil effectum est, fuitque conatus hic omnis frustra.

ANNO
1554.
Melanchthon. trepidatio.
Eius aduentus Naumburgum.
Camer. pag. 338.
Item Mesijs Crafftus.
Io. Sleidani historici.

Brentius Osiandri affecla.

Scriptum Naumburgicum.
In ep. ad Cam. p. 686.

ANNO
1554.
Melanch-
thon in
Prussiam
euocatur.

Vocauit eodem anno Melanchthonem Borussiae Dux Albertus, Osiandrini certaminis gratia: cumq; ille non veniret, idem princeps Augustum Electorem nouum per litteras interpellat, rogatq; ne per suos Osiandrini dogmatis in concionibus scriptisq; publicis odiosam deinceps mentionem fieri patiatur.

Prodigia.

Nunciata sunt hoc tempore multa prodigia, quae Melanchthonem non parum teruerunt. Coelum in Silesia visum ardere: exercitus alicubi conspecti fuerunt in aere, velut parati ad conflictum; pluit multis locis sanguine: Ad Ansbachium in Franconia vir supra Solem apparuit, effundens cruorem in Solem ipsum, & in aquilam conantem altius volare, & in virum astantem equo. Haud procul VVittenberga ceruus apparuit in excelsio monte, è regione Sol cruentus per medium visus diuidi, partesq; eius dilabi ad diuersa loca; & postea exercituum dimicantium species visa: In oppido Thuringiae, quod Nebram vocant, puellam natam aiunt, quam flamma ex vtero materno erumpens, interemerit.

In ep. ad
Cam. p. 339.

II.
Melanch-
thon ad
aulam vo-
catur.
Tria capi-
ta delibe-
rationis.

Eodem anno Melanchthon cum quibusdam alijs ab Electore vocatus est ad aulam, vbi tria quaedam illis ad deliberandum proposita fuerunt; de instituenda nimirum Visitatione, de Consistorijs; & de Scholae Misenenensis augmento. Ad Vi-
sita.